

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. XXII. De Collusione detegenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

num. 23. & 6. seqq. Quer. 2. Quæ pœna statuta sit in falsarios Litterarum Apostolicarum in Bulla Cœnæ Domini? Resp. Pœna excommunicationis, num. 30. Quenam noranda sunt circa hanc excommunicationem, n. 31. & 2. seqq.

§. VI. An in dubio præsumendum sit, falsitatem esse commissam in Litteris imperatis à Sede Apostolica?

Resp. Si quis impetravit Litteras Apostolicas habentes formam de simplici iustitia, & in illis falsitas deprehendatur, non debet præsumi, quod illas falsaverit, nec ideo puniri, quod cognita falsitate iis uti destiterit, c. Accedens. 8. h. t. num. 34. declaratur num. 35.

§. VII. De falsitatibus, quæ committuntur in aliis instrumentis, seu Litteris, & de pœnis falsantium sigillum Principis.

Plures modi recensentur, quibus committitur crimen falsi circa instrumenta, seu Litteras, sive publicas, sive privatas, n. 36. & 37. Pœna autem Clerici falsantis sigillum Principis est, ut degradetur, & imprimatur character, seu signum, quo ab aliis discernatur: & in exilium, extra Provinciam, mittatur, c. 3. h. t. n. 38. declaratur n. 39.

§. VIII. De falsatione monetæ, & aliis modis, quibus crimen falsi in aliis rebus committitur.

Quer. 1. Quomodo, sive quibus modis falsetur monetæ? Resp. Falsam monetam cudere dicitur ille, qui privatâ auctoritate, sine concessione Imperatoris, seu supremi Principis, monetam cudit, etsi aliâs probam, vel si adulterini nummi cudantur, n. 40. Quer. 2. Quæ pœnæ Jure sint statutz in falsarios monetæ? Resp. Cudens falsam monetam igne comburendus est, & omnia ejus bona fisco addicuntur. Secundò, quæ sit pœna ejus, qui radit monetam, vel tingit. Tertiò, qui propriâ auctoritate cudit monetam, etsi iusti ponderis, & materiæ, eadem pœnâ plectendus est, quâ adulterinam monetam cudens. Quartò, qui monetam falsam sciens expendit, incidit in pœnam ordinariam falsi, n. 41. Qui monetam in Regno Franciæ, & locis vicinis falsificant in ære, vel pondere, vel figura, vel falsas monetas scienter introducunt, sententiam excommunicationis Papæ referatam incurrunt, Extravag. unic. Joann. XXII. h. t. n. 42. Quæ sint pœnæ Alchimistarum, qui faciunt, vel fieri procurant fictum aurum, vel argentum, Extravag. unic. h. t. Inter Communes n. 43. Ad quam restitutionem teneantur, qui falsam monetam cudunt, n. 44. Quibus modis committitur crimen falsi in aliis rebus, n. 45.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 3.	c. 8. n. 34.
c. 2. n. 20.	c. 9. & ult. num. 17. & seq.
c. 3. n. 38. & seq.	
c. 4. in princ. num. 10.	IN EXTRAVAGANT.
§. Adjicientes. nu. 12.	Joann. XXII.
§. 13.	
c. 5. n. 9.	Extravag. unic. n. 42.
c. 6. n. 14. & seq.	In Extravag. Communibus.
c. 7. n. 22.	Extravag. unic. n. 43.

TOMUS V.

TITVLVS XXI.

DE SORTILEGIIS.

§. I. An & quibus casibus sint licita sortilegia, vel illicita?

Quæ sint, & dicantur propriè sortilegia, seu sortes. Eæ sunt triplices, divinatoriæ, consultoriæ, ac divinatoriæ, n. 1. Quer. 1. An liceat uti sortilegiis, seu sortibus divinatoriis? Resp. Illas esse superstitiosas, & illicitas, ideòque prohibitas Jure Canonico sub gravibus pœnis. Unde in c. 1. h. t. prohibentur sortilegia pro furtis inveniendis, vel divinationibus faciendis, sub pœnitentia 40. dierum, n. 2. & seq. Quer. 2. An licitum sit uti sortibus consultoriis? Resp. Eas esse quandoque licitas, n. 4. Quer. 3. An sit licitum uti sortibus divinatoriis? Resp. Per se, & suapte naturâ, non sunt illicitæ, sed licitæ, si ob necessitatem, vel utilitatem, aut justam causam fiant, n. 5. In quibus casibus in specie sortes hujusmodi sunt licitæ, & approbatæ, cit. num. 5. & 6. Per accidens tamen, & ob extrinsecas circumstantias adjunctas aliquando sunt illicitæ, & in quibus casibus in specie, num. 7.

§. II. An sit licitus usus sortium ad Prelaturas, & alia beneficia Ecclesiastica?

Resp. negativè. Unde in c. 3. h. t. prohibetur, ne Episcopus per sortes eligatur, num. 8. & 9. Non potest etiam alterutrius electio per sortes dici, si duo pari suffragiorum numero ad beneficium aliquod sint electi, n. 10. Sortes divinatoriæ non sunt prohibitz in electionibus ad dignitates, & Officia secularia, & temporalia, n. 11. Sed neque in electionibus Ecclesiasticis est prohibitum sortibus divinatoriis uti jure naturali, sed solo Jure Ecclesiastico, n. 12. Imò etiam electio ad officia, & beneficia non est irrita ipso jure, etsi possit irritari, cit. num. 12. & 13. An licitum sit uti sortibus divinatoriis ad decidendas lites, non solum inter laicos, sed etiam Clericos, num. 14.

§. III. De pœnis sortilegorum, & de Iudice competente criminis sortilegii.

Quer. 1. Quæ pœnæ Jure Canonico, & Civili statutz sint in exercentes sortilegia, & divinationes? Resp. primò, si quis Sacerdos, vel alius Clericus per inspectionem astrolabii furta requirit, etsi bono zelo, & ex simplicitate, suspendi debet ad tempus à Divinis, & ab Altaris ministerio, c. 2. h. t. n. 15. & 16. Quæ sit pœna sortilegii, n. 17. & 18. Quer. 2. Quis sit Iudex competens hujus criminis? Resp. Iudex Ecclesiasticus, videlicet Episcopus, non tantum quoad personas Ecclesiasticas, sed etiam laicos: non est tamen crimen merè Ecclesiasticum, sed mixti sortis, adeòque de eo cognoscere potest etiam Iudex secularis inter laicos, n. 19.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 2.	c. 3. & ult. n. 8. & pluribus seqq.
c. 2. n. 15.	

TITVLVS XXII.

DE COLLUSIONE DETEGENDA.

Quer. 1. Quid sit collusio, & in quibus casibus
Ecc e 2 com.

committatur? Resp. Collusio est inter actorem, & reum occulta, & fraudulenta conventio, per quam aliquando delicta manent impunita, vel etiam committuntur, *n. 1.* Quar. 2. Quid faciendum sit iudici, si actor, vel accusator, & reus in iudicio inter se colludant? Resp. Si accusator desistat ab accusatione, potest iudex, imò debet ex officio inquirere, an per collusionem destiterit, nec ne, *c. 1. h. t. n. 2.* Secundò, crimina semel audita non debent manere indiscussa, etiam si accusatus cum accusatore in gratiam redierit, & à iudice puniri possunt, *c. 2. n. 3. h. t.* Tertiò, si reus absolutus sit per collusionem à criminibus, de quibus fuit accusatus, potest, si de hoc constiterit, de novo inquire, & is accusari, *c. 4. h. t. n. 4. & seq.* Quar. 3. Quae sit poena Clericorum colludentium in causa beneficii? Resp. Clerici, qui collusionem faciunt in causa beneficii, ut si Beneficiarius patitur se molestari ab alio, & postea quasi transegerit, actor cedat liti, & reus det illi pensionem cum futura successione, beneficii privari debent, *n. 6. & 7.*

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 2.

c. 3. n. 6. & seq.

c. 2. n. 3.

c. 4. & ult. n. 4.

TITVLVS XXIII.

DE DELICTIS PUERORVM.

Quar. 1. An, & quomodo puniantur delicta puerorum? Resp. Infantes, qui necdum septimum ætatis annum exceßerunt, excusantur à delictis, eorumque poenis, *n. 1.* Pueri verò, siue impuberes doli capaces puniuntur quidem ob delicta, ut furta, mendacia &c. sed mitius, *c. 1. h. t. n. 2. & seq.* Imò etiam puberes, sed minores XXV. annis mitius puniuntur, etiam in delictis gravibus, quam poenâ ordinariâ, *n. 4.* Quar. 2. An pater teneatur ex delicto filii impubers? Resp. Pater non debet ita severe puniri, sicut illi, qui sunt maioris ætatis, siue puberes, nec ob delictum filii impubers pater debet puniri in pecunia, non obstante consuetudine loci, *c. 2. h. t. n. 5. & 6.* An per statutum, vel consuetudinem imponi possit ob homicidium, vel similia delicta tantum poena pecuniaria, *n. 7.*

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 2. & 3.

c. 2. n. 5. & 7.

TITVLVS XXIV.

DE CLERICO VENATORE.

Quar. 1. An, & sub quibus poenis venatio, seu captio ferarum Clericis sit prohibita? Resp. Ea est prohibita personis Ecclesiasticis sub poena suspensionis à communione, *c. 1. & 2. h. t. n. 1. & 2.* Non est autem prohibita Clericis venatio, si moderata sit, & non nimis frequens, etiam cum laqueis, & retibus, si fiat causâ necessitatis, vel utilitatis, vel sanitatis, & corporalis exercitii, vel etiam honestæ recreationis causâ, *num. 3. & 4.* Quar. 2. An etiam

piscatio sit prohibita Clericis? Resp. Eadem missam Clericis, *n. 5.*

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 1. & 3.

c. 2. n. 1.

TITVLVS XXV.

DE CLERICO PERCUSSORE.

Quar. 1. An liceat Prelatis Ecclesiasticis percutere Clericos subditos? Resp. Episcopi Clericos delinquentes constitutos in minoribus Ordinibus etiam pro levibus culpis, in Maioribus vero tantum in gravioribus criminibus, verberibus puniri possunt, non quidem manibus propriis, sed per alios Clericos. Prelati verò inferiores Episcopo exceptis levibus culpis possunt verberare suos subditos, & reos, per se vel per alium Clericum, *n. 2. & 3.* Quar. 2. Quae sit poena Clerici alium etiam laicum iniuriæ autem percussoris? Resp. Clericus maxime in laico, si est percussor, & monitus non desistit, est depellendus, *c. 1. h. t. num. 2.* Præterea possunt Episcopi, & superiores enormiter alios eadē faciant, si quidem in minoribus sibus à celebratione Missarum suspendantur, *c. 4. h. t. num. 3. & 4.* Quar. 3. An puniantur Clerici stans in pugna, seu conflictu, ex parte de se defendentium, si ipse non percussit, vel alius? Resp. Si in conflictu ab aliis aliqui sunt interfecti, tunc etiam Clericus per biennium suspenditur à celebratione Missarum, *c. 3. h. t. n. 5.* Respondetur ad objectionem, *num. 6.* Clericus præfatus in conflictu, quo aliqui sunt occisi, sed sine ejus facto, non habet, potest ulterius ordinari, sed in Subdiaconatum, *c. 4. & ult. h. t. n. 7. & 8.*

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQUIS.

c. 1. n. 2.

c. 3. n. 5. & 6.

c. 2. n. 3.

c. 4. & ult. n. 7. & 8.

TITVLVS XXVI.

DE MALEDICIS.

§. I. De maledicis, & maledicis in Papam, vel imperatorem, eorumque pariter.

Quar. 1. Quid sit maledictum, seu maledictio? Resp. Hic accipitur maledictio pro cursu quando affirmatur de aliquo malum aliquod, quod sit fur, *n. 1.* Quar. 2. Quae sit poena maledicis Papæ? Resp. Maledicens Papæ hic est percutendus, ne deinceps contra Romanam Ecclesiam quatur, & ut alii deterreantur, *c. 1. h. t. n. 2. & 3.* An à maledicente injuria sibi illata sit remittenda, *n. 4.* Clericus maledicens Papæ iudicis arbitrio puniendus, *n. 5.* Prelatus Papæ inferior, si ipsi illata contingat Ecclesiam suam, potest eum punire, & excommunicare, *ch. n. 5.* Quar. 3. Quae poenâ afficiendus sit maledicens Imperatori, alii Principi supremo? Resp. Punientem eum pro arbitrio ipsius Principis, & quidem graviter, *n. 6.*